

**Cuộc sống
trực tuyến**

Bài 16: Tìm kiếm thông tin

Mục tiêu bài học

- tìm kiếm dữ liệu trên Internet
- đánh giá kết quả tìm kiếm
- tìm kiếm thông tin trên một Web site xác định
- máy tìm kiếm là gì và cách thức hoạt động của nó
- thu hẹp tìm kiếm bằng cách sử dụng công cụ tìm kiếm
- đánh giá thông tin trên Internet

Tìm kiếm thông tin

- Hàng triệu máy chủ Web trên toàn thế giới được kết nối với Internet
 - Trung bình, mỗi máy chủ có thể chứa được hàng nghìn trang Web, thậm chí còn nhiều hơn như thế.
- Một trong những mục đích chính của việc tạo ra các Web site là chia sẻ thông tin với người khác
 - Việc thiết kế các trang Web phụ thuộc vào tổ chức và mục đích kinh doanh của doanh nghiệp hoặc dịch vụ
 - Nhiều trang web chứa các trường tìm kiếm để tìm kiếm thông tin cụ thể trên Web site

Tìm kiếm thông tin

- Các loại trang web khác nhau sẽ chứa các loại thông tin khác nhau:
 - Các Web site của doanh nghiệp thường chứa các trang mô tả về công ty và sản phẩm hoặc dịch vụ của công ty, cũng như cung cấp các vùng trên trang Web để lấy thông tin phản hồi của khách hàng hoặc cung cấp dịch vụ mua hàng trực tuyến
 - Các Web site của chính phủ chứa các trang dành cho mỗi phòng ban, và các trang thông tin bổ sung cung cấp các liên kết đến các tệp tin hoặc biểu mẫu mà bạn có thể tải về
 - Các trang mạng xã hội như Facebook hoặc Twitter cho phép các thuê bao chia sẻ hình ảnh, trò chơi và video, trò chuyện trực tuyến hoặc đăng các bản tin đơn giản
 - Các sổ nhật ký cá nhân trực tuyến cho phép mọi người có thể nhập các bình luận hoặc thông tin trên trang liên quan đến những chủ đề cụ thể
 - Các trang Wiki được sử dụng như các nguồn cung cấp thông tin và cung cấp các công cụ giúp mọi người có thể thêm, chỉnh sửa hoặc sắp xếp lại thông tin trên trang Web

Tìm kiếm thông tin

- Các trang Web khác cho phép người dùng tải các tệp tin đa phương tiện lên
 - Các tệp tin đa phương tiện như hình ảnh, video, audio, podcast có thể được tải lên
- Một trang Web cung cấp các nguồn tin tự động có thể phân phối các tin tức nhanh hơn nhiều lần so với thông tin đến từ ti vi, đài radio hay từ các tờ báo in
- Các trang Web được thiết kế để cung cấp các liên kết tham khảo có thể là Web site riêng hoặc được thiết lập như một phần của trang Web cung cấp công cụ tìm kiếm
- Web site chuyên về đào tạo thường liên kết tới các trường học được công nhận

Tìm kiếm thông tin

- Khi tìm kiếm thông tin, bạn có thể sử dụng các nguồn thông tin truyền thống như thư viện công cộng hoặc trường đại học địa phương
 - cung cấp khác loại thông tin khác nhau dưới dạng tạp chí, vi phim, sách tham khảo, và các loại sách báo xuất bản khác có thể không được cung cấp trực tuyến trên mạng
- Tất cả những phương thức tìm kiếm thông tin này được thiết kế để cung cấp cho bạn các cách thức khác nhau khi bạn nghiên cứu hoặc tìm hiểu kiến thức về một chủ đề xác định
- Nên so sánh thông tin từ các trang Web khác nhau để xác định độ chính xác của thông tin trước khi sử dụng.

Tìm kiếm thông tin

- **Tìm kiếm một Web site cụ thể**

- Một trong những cách thức nhanh nhất để tìm kiếm thông tin là sử dụng công cụ tìm kiếm hoặc sử dụng một trường tìm kiếm trên một Web site cụ thể
- Bất kỳ tiêu chuẩn nào bạn nhập vào trường tìm kiếm trên Web site sẽ cung cấp kết quả chỉ trong Web site đó
 - có thể thực hiện dễ dàng hơn nhiều để tìm kiếm thông tin về một chủ đề, dịch vụ hoặc hàng hóa được bán hoặc được cung cấp bởi công ty này
- Vị trí của trường tìm kiếm sẽ khác nhau trong mỗi trang Web
 - thường được đặt gần trên đầu của trang Web.

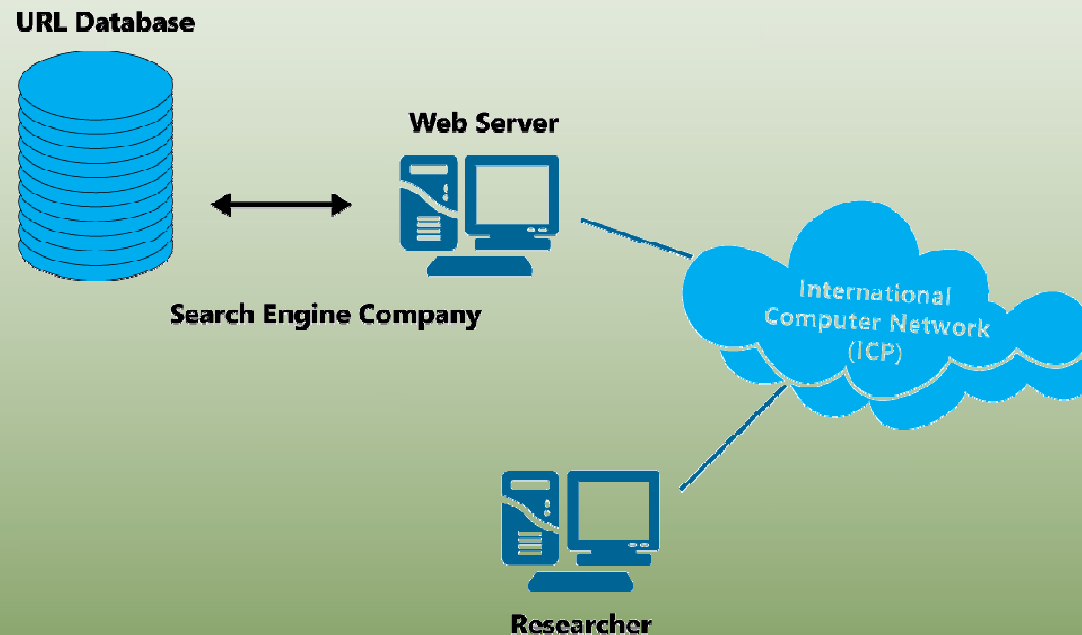
Tìm kiếm thông tin

- Sử dụng công nghệ máy tìm kiếm

- cung cấp cách thức dễ dàng và nhanh chóng để nghiên cứu thông tin được lưu trữ trên các trang Web khác để tìm kiếm các câu trả lời cho những câu hỏi được đưa ra
 - Tìm kiếm Internet dựa trên tiêu chuẩn đã nhập
 - Giữ chỉ mục của các từ đã được tìm thấy, và Keep an index of the words found, and
 - Hiển thị vị trí để tìm kiếm thông tin được lưu trữ trong các chỉ mục đó
- Một trang Web có chứa máy tìm kiếm để có thể dễ dàng tìm kiếm thông tin về bất kỳ chủ đề nào, được đặt ở bất kỳ nơi nào trên Internet
- Các dịch vụ được cung cấp bởi các công ty khác nhau, nhưng tất cả đều sử dụng công nghệ tương tự nhau

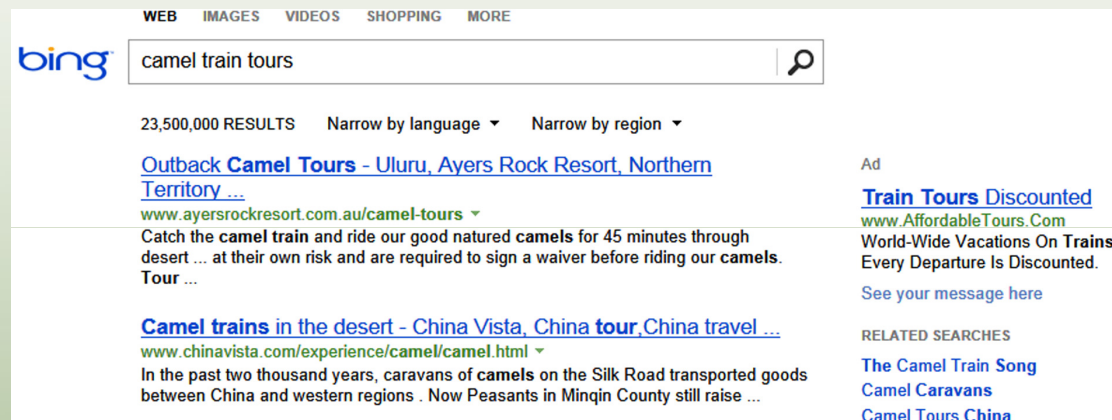
Tìm kiếm thông tin

- Máy tìm kiếm bao gồm một cơ sở dữ liệu các URL trên Internet:
 - mỗi bản ghi trong cơ sở dữ liệu bao gồm URL, một mô tả ngắn, tiêu đề, các từ khóa, và các thông tin khác
 - Người dùng truy cập vào cơ sở dữ liệu URL thông qua Web site của công ty

Tìm kiếm thông tin

- máy tìm kiếm trên Web site của công ty tìm trong cơ sở dữ liệu của nó, dịch danh sách các bản ghi tương ứng với các từ khóa, và trả lại một danh sách được định dạng như một trang Web

- Hầu hết các máy tìm kiếm xếp hạng các URL mà nó nhận được theo cách thông tin gắn với URL tương ứng với các từ khóa được nhập vào trong trường tìm kiếm
 - đôi khi các Web site được viết để chứa các từ khóa ẩn hoặc các thẻ và có thể xuất hiện trong danh sách, mặc dù thậm chí dường như nó không liên quan đến các từ khóa hoặc tiêu chuẩn tìm kiếm được nhập vào

Tìm kiếm thông tin

- Work Hiểu về cách thức làm việc của máy tìm kiếm

- Thông tin trong cơ sở dữ liệu của máy tìm kiếm một phần được xác định bởi cách thức công ty bắt các thông tin URL
 - Quá trình chuẩn để chủ sở hữu Web site gửi URL lên cho công ty sở hữu máy tìm kiếm (SEC), sau đó công ty sẽ sử dụng phần mềm của họ để trích xuất thông tin tự động từ trang đó
 - Số lượng URL trong cơ sở dữ liệu phụ thuộc vào sự tích cực của các chủ sở hữu Web site và các lập trình viên trong việc gửi các URL của họ để đưa vào dữ liệu của Web site tìm kiếm
- Một vài SEC sử dụng sức người để trích thông tin URL thay vì phần mềm
 - Quá trình này chậm hơn nhưng lại có kết quả dữ liệu chính xác hơn.

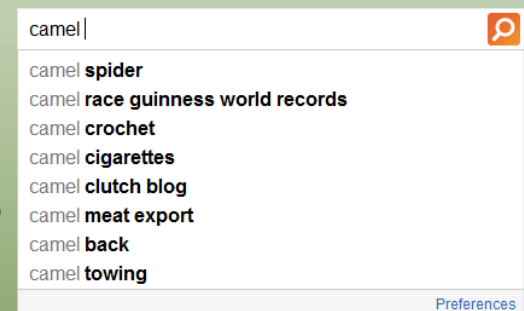
Tìm kiếm thông tin

- Việc xếp hạng được sử dụng để thiết lập số lượng và loại từ khóa bạn gửi lên công ty có máy tìm kiếm
 - Việc xếp hạng được xác định bởi nội dung và các trang khác liên kết đến bạn
- SEC sử dụng các chỉ mục, điều này làm giảm thời gian tìm kiếm thông tin của bạn cho dù đó là bạn tìm kiếm văn bản, video, hoặc âm thanh
 - Những chỉ mục này cũng chứa các thư mục hoặc danh sách chứa các liên kết khác, cũng như các trang chứa những câu hỏi thường gặp
 - Một lựa chọn khác là sử dụng các đánh dấu trang được chia sẻ, còn được gọi là *máy tìm kiếm xã hội*.
- Một vài SEC đã chuyển sang mô hình máy tìm kiếm có sự cộng tác nhiều hơn, có tùy chọn trò chuyện trực tuyến cho phép bạn tìm kiếm các dữ liệu và cũng có thể trò chuyện với ai đó ở SEC khi bạn cần sự trợ giúp để làm hẹp tiêu chuẩn tìm kiếm
- Một tùy chọn khác để tìm kiếm thông tin là sử dụng các danh sách liên kết, các chỉ mục, các đánh dấu được chia sẻ, hoặc các liên kết được đề xuất khác

Tìm kiếm thông tin

- Sử dụng máy tìm kiếm

- Để bắt đầu tìm kiếm, nhập tiêu chuẩn của bạn hoặc các từ khóa trong trường tìm kiếm rồi nhấn ENTER hoặc nhất nút bên tay phải trường tìm kiếm
- Phụ thuộc vào trình duyệt Web của bạn, các tùy chọn được lựa chọn, và khi nào thì các từ khóa của bạn nhập vào tương tự như những lần đã tìm kiếm trước đó, khi bạn bắt đầu nhập văn bản, các gợi ý sẽ hiển thị thành một danh sách để bạn lựa chọn như tiêu chuẩn tìm kiếm:
 - Nhấp chuột vào mục trong danh sách, hoặc
 - Sử dụng phím UP hoặc DOWN để di chuyển và nhấn ENTER để chấp nhận lựa chọn đó
 - Chức năng này được gọi là tùy chọn *AutoComplete* để giúp trình duyệt Web có thể ghi nhớ tất cả những lần nhập dữ liệu cho đến khi hoặc trừ khi chúng bị xóa
- Có thể làm hẹp phạm vi tìm kiếm bằng cách chỉ tìm các loại tệp tin cụ thể

Tìm kiếm thông tin

- Thu hẹp phạm vi tìm kiếm

- Sử dụng các từ khóa để tìm các mục xác định

AND Kết nối các từ khóa với “AND” khi bạn tìm kiếm nhiều thuật ngữ trong một tài liệu đơn

Khi bạn đặt dấu nháy kép xung quanh cụm từ hoặc nhóm các từ khóa, máy tìm kiếm sẽ tìm sự xuất hiện của các từ này cùng nhau thay vì tìm từng từ riêng lẻ

OR Tìm kiếm các tài liệu chứa một hoặc nhiều thuật ngữ tìm kiếm khác; Bạn có thể nhập “/” thay vì “OR”.

NOT Sử dụng kết hợp với “and” nếu bạn muốn loại trừ các kết quả tìm kiếm

NEAR Sử dụng để tìm kiếm các thuật ngữ trong cùng tài liệu đứng cạnh nhau trong vòng mười từ

Tìm kiếm thông tin

- sử dụng các tính năng nâng cao của máy tìm kiếm

The screenshot shows the Yahoo! Advanced Web Search page in a web browser. The browser's address bar displays the URL `http://search.yahoo.com/web/advanced`. The page features the Yahoo! logo and the text "YAHOO! SEARCH" at the top. Below this, a blue header bar contains the text "Advanced Web Search". A paragraph of text explains that users can use the options on the page to create a very specific search. To the right of this text is a "Yahoo! Search" button. The main content area is divided into several sections: "Show results with" (with four radio button options: "all of these words", "the exact phrase", "any of these words", and "none of these words", each followed by a text input field and a dropdown menu for "any part of the page"), "Site/Domain" (with four radio button options: "Any domain", "Only .com domains", "Only .edu domains", and "Only .gov domains", and a text input field for "only search in this domain/site"), "File Format" (with a dropdown menu for "all formats"), and "SafeSearch Filter" (with two radio button options: "Filter out adult Web search results - SafeSearch On" and "Do not filter Web results (results may include adult content) - SafeSearch Off"). A "Tip" section at the bottom explains that users can search for results in a specific website (e.g., yahoo.com) or top-level domains (e.g., .com, .org, .gov).

YAHOO! SEARCH [Yahoo!](#) - [Search Home](#) - [Help](#)

Advanced Web Search

You can use the options on this page to create a very specific search. Just fill in the fields you need for your current search. **Yahoo! Search**

Show results with

☐ all of these words

☐ the exact phrase

☐ any of these words

☐ none of these words

Tip: Use these options to look for an exact phrase or to exclude pages containing certain words. You can also limit your search to certain parts of pages.

Site/Domain

☒ Any domain

☐ Only .com domains ☐ Only .edu domains

☐ Only .gov domains ☐ Only .org domains

☐ only search in this domain/site:

Tip: You can search for results in a specific website (e.g. yahoo.com) or top-level domains (e.g. .com, .org, .gov).

File Format

Only find results that are:

SafeSearch Filter

Applies when I'm signed in:

☐ Filter out adult Web search results - SafeSearch On

☒ Do not filter Web results (results may include adult content) - SafeSearch Off

Note: Any user signed in on your computer as 10 or older can change this setting. We recommend periodically checking the SafeSearch Lock settings.

Tìm kiếm thông tin

- sử dụng các đối tượng HTML như một phần của tiêu chuẩn tìm kiếm

anchor Khi nhập cụm từ *adventure tours anchor:camel* sẽ tìm các trang chứa các siêu liên kết tới bất kỳ tour du lịch nào có sử dụng lạc đà.

host Khi nhập cụm từ *samsung host:rogers.com* sẽ tìm các trang Web nói về các sản phẩm của Samsung với tên máy chủ Web có chứa cụm từ “rogers.com”.

image Khi nhập cụm từ *volcanos image:mount st. Helens* sẽ tìm các trang Web chứa các hình ảnh của núi lửa Mount St. Helens.

link Khi nhập cụm từ *ic3 certification link:ccilearning.com* hiển thị bất kỳ trang Web nào có nói về chứng chỉ IC3 có các liên kết với CCI Learning Solutions.

site Khi nhập cụm từ *surface site:Microsoft.com* hiển thị bất kỳ trang Web nào nói về máy tính bảng Surface từ Web site của Microsoft.

Tìm kiếm thông tin

- **Đánh giá thông tin**

- Với các phần mềm thiết kế Web ngày càng trở nên dễ dàng sử dụng, bất kỳ ai cũng có thể nhanh chóng tạo và xuất bản các thông tin trên Web site
 - đánh giá thông tin họ tìm thấy trên Web tùy thuộc vào người dùng
- Các Web site của các tổ chức nổi tiếng thường biểu diễn thông tin chính xác vì sự uy tín của họ
 - cẩn thận để không đánh giá phiến diện thông qua những góc nhìn khác nhau
- Khi nghiên cứu các thông tin trên Internet, bạn thực hiện một vài “so sánh mua hàng”
 - luôn truy cập vào các Web site khác nhau và so sánh các thông tin khác nhau về các chủ đề tương tự
- Các yếu tố yêu cầu để đánh giá thông tin gồm có độ chính xác, tính xác thực, tính khách quan, tính đồng bộ và độ bao phủ, hay còn được viết tắt là AAOCC.

Tìm kiếm thông tin

- **Độ tin cậy và sự liên quan**

- quan sát các lỗi trên Web site, các thống kê, ngữ pháp, chính tả, hoặc ngôn ngữ sử dụng trong Web site
- Những nội dung hiện tại website đang cung cấp cho thấy nỗ lực của tổ chức sở hữu dành cho Web site đó, cũng như về chất lượng của thông tin trên Web site

Tìm kiếm thông tin

– Độ chính xác và tính xác thực

- Nếu một trang Web cung cấp các sự kiện và thống kê, có một cách để xác định độ chính xác của thông tin bằng cách kiểm tra trình độ của tác giả và kinh nghiệm của nhà xuất bản
- Bạn cũng có thể tìm hiểu các thông tin về tổ chức bằng cách ghé thăm các phần Về chúng tôi, Sứ mệnh, Triết lý, Hồ sơ doanh nghiệp và Nền tảng trong Web site.
- Sử dụng URL như là một hướng dẫn cho người sử dụng biết Web site được liên kết đến một tổ chức hoặc học viện uy tín thay vì một nhóm hoặc cá nhân mà không có tính tin cậy
- Sự có mặt hoặc thiếu các nguồn tham khảo có thể giúp bạn đánh giá tính xác thực về tài liệu trên Web
- Nếu một trang Web chuyên cung cấp các vấn đề chuyên môn kỹ thuật, bạn có thể kiểm tra các nguồn tham khảo nếu có thể
- nếu bạn đang xem nội dung nhật ký cá nhân hoặc wiki, nhớ rằng tác giả không cần thiết phải có các chứng nhận để cung cấp thông tin

Tìm kiếm thông tin

- Khách quan và Thiên vị

- Rất khó để đảm bảo rằng bạn có thể tìm thấy những thông tin không mang tính chất thiên vị từ các nguồn tin khác nhau trên Internet
 - Rất khó để đảm bảo rằng bạn có thể tìm thấy những thông tin không mang tính chất thiên vị từ các nguồn tin khác nhau trên Internet
 - Các bài viết thường chứa một danh sách các nguồn tham khảo được sử dụng để thu thập thông tin
- Tìm hiểu độ sâu toàn cảnh của chủ đề với sự hỗ trợ bởi các loại thông tin khác
- Bất kỳ quan điểm nào cũng cần được cung cấp các tài liệu đi kèm
 - cần phải cung cấp các góc nhìn khác nhau trên hai mặt của vấn đề
 - Kiểm tra xem trong Web site có cung cấp diễn đàn để mọi người có thể đăng ý kiến cá nhân lên trên đó

Tìm kiếm thông tin

- Trên trang Web đó có chứa quảng cáo không và lượng thông tin quảng cáo nhiều như thế nào
 - Các quảng cáo thường là dấu hiệu nhận biết cho một nhà phân phối muốn thu hút bạn đến các sản phẩm của họ
 - họ trả tiền cho tổ chức để được quảng cáo trên Web site
- Nếu trang đó có thứ hạng tốt trên các máy tìm kiếm, nó là dấu hiệu cho biết tổ chức sở hữu Web site đã bỏ rất nhiều công sức trong việc thiết kế và duy trì Web site
- Nếu bạn có bất kỳ câu hỏi nào hoặc nghi ngờ về nội dung trên Web site, bạn có thể kiểm tra tác giả hoặc nhà xuất bản thông qua điện thoại, thư điện tử hoặc liên hệ trực tiếp với họ để giải đáp những thắc mắc của bạn

Tổng kết bài học

- tìm kiếm dữ liệu trên Internet
- đánh giá kết quả tìm kiếm
- tìm kiếm thông tin trên một Web site xác định
- máy tìm kiếm là gì và cách thức hoạt động của nó
- thu hẹp tìm kiếm bằng cách sử dụng công cụ tìm kiếm
- đánh giá thông tin trên Internet

Câu hỏi ôn tập

1. Bạn có thể tìm thấy các dữ liệu như thế nào khi sử dụng máy tìm kiếm?

2. Để thu hẹp tìm kiếm thông tin về những con đường đi bộ đường dài nhưng không nhắc đến Alaska, từ khóa nào bạn sử dụng trong tiêu chuẩn tìm kiếm?

a. AND

c. NOT

b. OR NOT

d. OR

Câu hỏi ôn tập

3. Bạn đang tìm kiếm thông tin giúp bạn quyết định nên mua máy PC hay Apple. Bạn đã tìm thấy một Web site được tạo ra bởi một người nào đó sử dụng cả hai loại máy tính trước đây và dường như thích môi trường Apple hơn. Bạn có thể kiểm tra những gì trên Web site để xác định độ chính xác về các sự cố đã gặp với PC?
- a. Diễn đàn nơi mọi người đưa ra quan điểm của họ.
 - b. Các quảng cáo tài trợ.
 - c. Tham khảo tới các nguồn kỹ thuật như Microsoft Knowledge Base.
 - d. Một vài thông tin về tác giả là ai và định danh của anh ta.
 - e. Bất kỳ đáp án nào ở trên
 - f. a hoặc c

Câu hỏi ôn tập

4. Tại sao bạn nên thận trọng khi chấp nhận các quan điểm của mọi người trên diễn đàn?

5. Tại sao quảng cáo làm cho bạn băn khoăn khi nghiên cứu thông tin từ một Web site nào đó?

6. Làm thế nào bạn xác minh được giải pháp của một ai đó nhận là chuyên gia kỹ thuật?